

Bidrag ska stimulera engagemang för natur

Karlstad: Teknik- och fastighetsförvaltningen i Karlstads kommun har fått 742 500 kronor i bidrag från Länsstyrelsen till tre naturvårdsprojekt. Pengarna kommer från en särskild satsning på 300 miljoner kronor från regeringen till lokal och kommunal naturvård.

I Karlstad kommun går pengarna till Byggandet av fågeltorn vid Södra Hyns strandängar, naturvård och friluftsliv på Jäverön och bildandet av naturreservat på Arnön. Projekten kommer att genomföras under 2005 och 2006. Med satsningen vill regeringen stimulera och stärka det lokala engagemanget för natur och friluftsliv.

Psykiatri granskas av regionala tillsynsenheten

Karlstad: Regionala tillsynsenheten i Örebro har begärt en redogörelse från Socialstyrelsen för hur psykiatri i Värmland sköts. Det gäller vidtagna åtgärder 2004 och planerade åtgärder år 2005 från vårdgivarnivå och verksamhetsnivå.

Socialstyrelsen kommer att göra besök inom psykiatri i Arvika, Karlstad och Kristinehamn i maj. Redogörelsen ska finnas hos Socialstyrelsen samma månad.

Man mistänkt för misshandel

Kristinehamn: En 42-årig man greps i Björneborg natten till torsdag. Han är misstänkt för att ha slagit och hotat sin jämnåriga sambo. Enligt målsägande ska hot och misshandel ha pågått nästan dagligen i sex månader. Mannen anhölls efter förhör.

Grovt rattfylleri

Kristinehamn: Vid en förar- och fordonskontroll i onsdagskväll stoppades en bil där föraren visade tecken på påverkan av alkohol. Mannen visade sig inneha 0,63 mg/l i utandningsluften och misstänks för grovt rattfylleri.

Kommun planerar för framtiden

Karlstad: Kommunstyrelsen har gett kommunledningskontoret i uppdrag att tillsammans med aktuella förvaltningar undersöka möjligheterna att efter modellen Värmlandslärling genomföra ett samarbetsprojekt med kommunpraktikanter.

Projektet Värmlandslärling ger den som är över 20 år och arbetslös chansen att prova på och lära känna ett företag genom praktisk träning på plats. Under tiden får personen också en individanpassad teoretisk utbildning och Arbetsförmedlingen står för ekonomisk ersättning och försäkringsskydd. Under den tid som projektet genomförs i Värmland har hela 81 procent av personerna fått någon form av anställning efter lärlingstidens slut. Nu vill alltså Karlstad kommun prova samma modell för att fylla behovet av ny personal och vikarier.

Unga flickor mår allt sämre

Bris rapporterar om unga flickors rop på hjälp. Allt fler mår så dåligt att de skadar sig själva eller till och med försöker ta sina liv. Bris vill att regeringen satsar pengar på förebyggande åtgärder för att komma åt problemet.

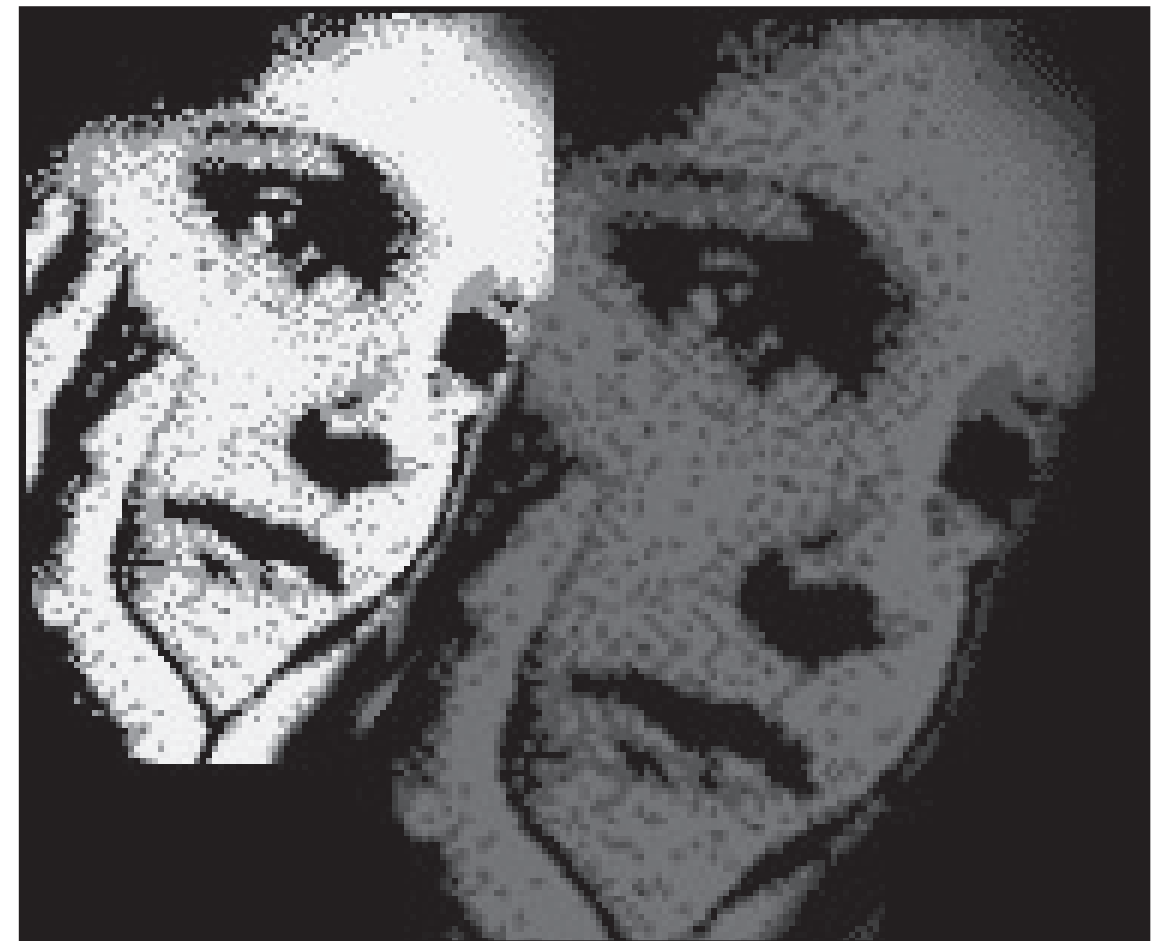
I årets rapport från Bris har antalet unga flickor med självmordstankar och destruktivt beteende ökat ännu en gång. Redan under 2003 rapporterade Bris om det ökande antalet flickor med de här problemen. I 600 kontakter berörde självmord. Nästan lika många handlade om självd destruktivt beteende.

Det är en ökning på 10 respektive 40 procent jämfört med 2003.

Av de flickor som mejlar Bris har många haft självmordstankar under en längre tid och några har försökt ta sitt liv. Ofta har de här flickorna lågt förtroende för vuxna och den professionella hjälp de fått har inte heller den gett dem något förtroende. Det här har gjort att Bris nu kräver att regeringen måste satsa på förebyggande åtgärder.

För föräldrar till barn som mår dåligt är det svårt att komma i kontakt med barnpsykiatri. Det saknas klar och tydlig information om hur föräldrar till barn som mår dåligt kan kontakta barnpsykiatri. Ofta får föräldrar gå via skolskoter-

”Av de flickor som mejlar Bris har många haft självmordstankar”

Unga kvinnor mår så dåligt att Bris nu kräver att regeringen måste satsa på förebyggande åtgärder.

skan eller barnvårdscentralen.

I Värmland finns barnpsykiatri i Karlstad. Barn och ungdomspsykiatriska länsverksamheten har hand om all barnpsykiatri. Det är inte lätt att ta kontakt med dem.

En förälder till ett barn boende i Karlstad som mår dåligt får först ringa till centralsjukhuset. Växeln hänvisar sedan vidare till barn och ungdomspsykiatriska länsverksamheten. Hit ringer föräldern och beställer tid hos en

rådgivande sjuksköterska. Sedan görs en bedömning av hur akut behovet av vård är. Därefter får man vänta allt från två veckor upp till ett halvår innan barnet får vård.

Barnpsykiatriska ungdomspsykiatrins länsverksamhet har telefontid måndag, onsdag och fredag mellan tio och tolv dagtid. Samtal som kommer in övrig tid hänvisas till telefontiderna. I akuta fall finns ett akutnummer. Det kan centralsjukhuset ge föräldern som ringer förutsatt att denne påtalar att det är akut. Det

krävs alltså att föräldrar till barn som mår dåligt håller sig till de sex timmars telefontid som finns att tillgå eller ber centralsjukhuset om akutnumret.

I telefonkatalogen under barn och ungdomspsykiatri står ett telefonnummer till vårdcentralen Gripen. Där finns visserligen ett barnpsykiatriskt team men för att få vård där krävs först att barnet träffat en rådgivande sjuksköterska på länsverksamheten.

TEXT: CICC WIK

Värmland: Nya undersökningsresultat från Landstinget

Värmlänningarna fetare och deppigare

Resultaten av undersökningen Liv och hälsa 2004 har presenterats av landstinget i Värmland. Majoriteten av de 7600 tillfrågade värmlänningarna har en positiv syn på framtiden. Samtidigt blir männen i länet allt fetare och kvinnorna mår i allt högre grad sämre psykiskt.

I undersökningen har värmlänningarna fått svara på frågor om sin hälsa, sina levnadsvanor, livsvillkor och nyttjande av vård.

I dag är omkring 103 000 vuxna värmlänningar överviktiga eller kraftigt överviktiga. Detta motsvarar hälften av de vuxna i länet. Männen är mer överviktiga än kvinnorna, trots det visar undersökningen att det är just de äldre värmländska männen som mår psykiskt bäst. Av männen i åldern 65-79 år är det bara nio procent som anser att de mår dåligt.

Yngre och medelålders kvinnor mår alltså allt sämre och av de

samtliga tillfrågade i åldern 18-84 år är det de yngre kvinnorna som uppvisar sämst psykiskt välbefinnande. Enligt undersökningen mår en av tre dåligt.

Landstingets framtida arbete kommer att fokuseras på området psykisk hälsa.

Sammanlagt har 43 600 personer deltagit i undersökningen, som är ett samarbete mellan

landstinget i Södermanland, Uppsala, Värmland, Västmanland och Örebro.

Katarina Wiberg Hedman på landstinget är en av dem som just nu jobbar med att sammanställa rapporten Liv och hälsa 2004.

– Vår förhoppning är att den ska kunna användas som underlag även på kommunnivå.

TEXT: SOFIE HAGMAN

Bryr sig vuxna på skolan om elever som mår dåligt?

Text: Karin Haglund Foto: Cicci Wik

Alexandra Lidström, 17,

Tingvalla-gymnasiet – Nej, lärarna har ingen förståelse för att elever kan må dåligt.

Mika Larsson, 16, Tingvalla-

gymnasiet – Ja det tycker jag. Det finns alltid någon man kan prata med, förutom på lunchrasten.

Sandra Persson, 16, Sundsta-

Älvkulle-gymnasiet – Bara på förmiddagarna. Man kan inte gå till skolsköterskan på

Ida Adolfsson, 17, Tingvalla-

gymnasiet – Nej, det finns ingen vi kan prata med. Jag pratar hellre med kompisar, de vet vem jag är.

KARLSTAD: Svårt för unga att få hjälp

Skolan saknar pengar

Den röda lampan vid dörren lyser rött, eleverna uppmanas att vänta. Skolsköterskorna på Tingvallagymnasiet har mycket att göra, många elever mår dåligt och behöver deras hjälp.

– Vi gör så gott vi kan, men vi skulle behöva vara fler, säger Ann Ullström-Ljung.

Ann Ullström-Ljung och Gunilla Jonasson jobbar sedan två år tillbaka som skolsköterskor på Tingvallagymnasiet i Karlstad. Båda trivs bra med sina jobb, men de känner sig ändå otillräckliga.

Tingvallagymnasiet har cirka 1 300 elever, men bara två skolsköterskor och endast en heltidsanställd skolkurator. Skolkurator kan nås varannan måndag.

– Vi har drygt 600 elever var att ta hand om, det hinner vi inte, säger Ann Ullström-Ljung.

Dessutom finns det elever som flyttat hemifrån och som nu bor i egna lägenheter.

– Många av de eleverna har inte sina föräldrar i närheten och då behöver de extra stöd. De saknar

någon vuxen i sin närhet, säger Ann.

Även de elever som bor kvar hemma hos föräldrarna behöver någon att prata med.

– De flesta vuxna är så stressade att de inte ens har tid att middag hemma med sina barn, säger Gunilla Jonasson.

Hon har barn själv och vet hur stressigt det kan vara.

– Man ska ordna med så mycket och tiden räcker inte till.

Att antalet samtal till BRIS ökar med cirka tio procent är inget som förvånar de båda skolsköterskorna. Inte heller det faktum att ökningen främst gäller unga tjejer.

– Vi har märkt att många tjejer mår allt sämre. En del skär sig med rakblad och har märken på armarna. Många har hållit på och skurit sig i flera år.

Ann och Gunilla försöker hjälpa de tjejerna som mår dåligt så gott de kan genom att slussa dem vidare till barn och ungdomspsykiatriska mottagningen. Det är där eleverna ska få den hjälp de behöver. Skolan

” En del skär sig med rakblad och har märken på armarna ”

Ann Ullström - Ljung och Gunilla Jonasson trivs med sitt jobb och försöker hjälpa alla som mår dåligt på skolan. Men resurserna räcker inte till.

skä egentligen bara jobba med förebyggande verksamhet.

Ann berättar att det kan ta tid innan eleven som mår dåligt är inne i psykiatrins system och kan få hjälp.

– I väntan på det tar vi hand

dem. Det bästa man kan göra är egentligen att ta eleven i handen och gå dit direkt.

I Ann och Gunillas arbetsuppgifter ingår det numera också att registrera all sjukfrånvaro. Även om deras arbetsbelastning blir större får de mera koll på varje

elev.

– Vi jobbar oftast över några timmar i veckan för att hinna med allt. En del har en bild att vi skolsköterskor bara delar ut plåster, det är ju skrattretande, om de bara visste.

TEXT : KARIN HAGLUND

Ohållbar arbetssituation inom äldreomsorgen

Sedan Karlstads kommun börjat tillämpa EBV (ekonomisk behovsvalidation) har arbetssituationen för de anställda blivit alltmer krävande.

Mindre personal ska göra samma arbete som förut och stressen är påtaglig. Men när de anställda påtalar problemet för arbetsgivaren, Karlstads kommun, vill de att de ska gå en stresshanteringskurs.

– I stället för att ta reda på varför vi är stressade, vill de att vi ska lära oss att hantera det, berättar Monica Carmland, undersköterska på Låglandets hemtjänst.

Monica har arbetat som undersköterska sedan 1977. Först som anställd inom landstinget, men när Ädelreformen infördes 1991 tog kommunerna över ansvaret för hemsjukvården.

– Landstinget var en bra arbetsgivare, minns Monica. Tyvärr blev det en tydlig försämring när allt ansvar för äldreomsorgen gick över på kommunen.

Idag arbetar Monica på Låglandets hemtjänst, blå grupp, och i huvudsak trivs hon bra. Men med ständiga organisationsförändringar och schemabyten känner

hon att orken inte finns kvar på samma sätt som förut.

– Men det gäller att inte ge upp, säger hon.

Sedan drygt två år tillämpar Karlstads kommun ett system som går ut på att hemtjänstgrupperna får betalt för vårdtagarens beviljade hjälp. Ekonomisk behovsvalidation, eller EBV som det kallas är en beräkning som går ut på att alla insatser mäts i tid. Att bädda en säng ska enligt beräkning ta 0,16 minuter om dagen (60 minuter = 1,0).

– Vi får enbart betalt för den faktiska tiden, berättar Monica. Tiden som vi använder för att ta oss till vårdtagaren får vi inte ett öre för.

Låglandets hemtjänst ska täcka ett stort område. Det sträcker sig från Plintgatan till Hagalundsvägen och antalet hembesök är många. Dessutom ingår stadsdelarna Gruvlyckan, Romstad, Bellevue och Strand. För grup-

pen som arbetar på Gruvlyckan tar enbart transporten hem till vårdtagaren lång tid eftersom deras lokal ligger på Våxnäs.

– Ibland tar det faktiskt längre tid för oss att ta oss hem till vårdtagaren än vad själva insatsen tar. Det är tid som vi inte får betalt för.

En del vårdtagare har ett mycket tungt vårdbehov och behöver hjälp av två personer, så kallad parallellgång. Förr beviljades en person med parallellgång hjälp 60 timmar i veckan. Idag, med

EBV, blir personen enbart beviljad 18 timmar.

– Det säger sig själv att det inte räcker på långa vägar, säger Monica. Vi kan ju knappast gå från vårdtagaren när vi inte är färdiga, så alltså gör vi mycket utan att få betalt.

Det är inte bara den ekonomiska biten som oroar Monica, även om den spelar en viktig roll. Det finns även andra brister, som vikariesituationen till exempel. Det

ställs stora krav på timvikarien som bland annat måste vara tillgänglig för arbete hela tiden.

– Vi har många vikarier som arbetar både förmiddag och sedan kommer in och arbetar kvällen, berättar Monica. Även om de skulle ha arbetat i tio dagar i sträck vågar de inte tacka nej. De är rädda att aldrig mer bli tillfrågade.

Schemabyten är orsak till mycket irritation. Under förra hösten bytte gruppen schema sex gånger.

– Att byta schema innebär inte bara att man helt plötsligt ska ändra sina arbetstider. Det påverkar privatlivet för en del. Har man barn på dagis måste även personalen där ändra sina arbetstider, vilket gör att de i sin tur blir irriterade.

Monica tycker inte att de får någon hjälp från facket. De glider undan och informerar inte om de rättigheter man har som anställd.

– Ta bara en sådan sak som ”hänvändelserätten”. Den innebär att man som arbetstagare kan säga stopp när arbetsplatsen är underbemannad. Men den lagen har ingen berättat om.

Vårdtagarna märker nog att personalen är stressad. De har ju inte tid att stanna och ta en kopp kaffe längre.

– Men vårdtagarna klagar aldrig, de vet att vi är stressade och tycker synd om oss, avslutar Monica.

TEXT: CAMILLA HÖGBERG

De äldre klagar aldrig på att vi aldrig hinner stanna hos dem och dricka kaffe. De vet att vi är stressade. (Bilderna har inget med texten att göra)